

Metodika 17+ po prvním roce

Největší chyby na straně škol a jak se jich vyvarovat

Michael Šebek

Chyba

nedělají, nevědí, nevědí že
nevědí, nechtějí vědět

špatné či žádné cíle, procesy,
kontrola, řízení

partikulární a osobní zájmy,
spiknutí neschopných

Neznají novou metodiku

Chyba

kafemlejek skončil

M17+ už nabíhá

H2017 proběhlo

H2018 brzo začne

probíhají školení,

konference, akce

M17+ slouží k

získání informací pro kvalitní řízení VaVal
na všech stupních - **formativní stránka**
zvýšení efektivity vynakládání veřejných
prostředků - **sumativní stránka**
podpoření kvality a mezinárodní
konkurenceschopnosti českého VaVal
rozdělení a zvýšení odpovědnosti
jednotlivých aktérů
získání jednoho z podkladů pro poskytnutí
dotace na dlouhodobý koncepční rozvoj
výzkumné organizace - DKRVO

M17+

zohledňuje **rozdílnost poslání** výzkumných organizací (VO) ve výzkumném systému, hodnotí výstupy, **dopady a celkové výhledy** rozvoje VO, bere zřetel na **oborová specifika** používá v hodnoticím procesu informované a nezávislé **peer review** hodnotí VO **v národním i mezinár. kontextu** poskytuje **údaje pro alokaci částí veřejných prostředků** na institucionální rozvoj VO

2 fáze

implementační 2017–2019
postupný náběh
upřesňování a ladění
zjednodušená podoba
malý dopad

kompletní 2020 -
ve všech modulech
různé věci s různou frekvencí
VO á 5 let, v různých fázích
plný dopad

Úrovně

národní
poskytovatelé
výzkumové organizace - VO

Moduly

M1 Kvalita vybraných výsledků
M2 Výkonnost výzkumu
M3 Společenská relevance
M4 Viabilita
M5 Strategie a koncepce

Nástroje

bibliometrie
peer review vybraných výsledků
návštěva na místě

není to kafemlejek

cílů je hodně, ne jeden
hodnotí různé věci z různých pohledů
ne jen výsledky, ale i životaschopnost a strategie
žádný automatický výpočet dle vzorce,
vše v průběhu či nakonec posuzují lidé
(skoro) nic se nesčítá, kvantita sama nehraje roli
dělají se srovnání, benchmarking,
poměry (VO/národ/svět), rozložení (Qx, 1-5)
hodnotí se i kvalita jednotlivých výsledků
společenský význam nebo přínos poznání

produkce špatných výsledků
už nepomáhá, ale škodí!

Metodika 17+ není

nástrojem k všeobecné nápravě věcí lidských
detektivem a odhalovačem podvodů a nepravostí
dokonale spravedlivým a přesným nástrojem
s neomezeným financováním
donucovacím nástrojem a bičem

přece tu ještě jsou

profesní etika a přirozená samočistící funkce komunity
vnitřní manažerské nástroje a procesy
přirozený výběr - akademiků a funcionářů
stakeholders a zákazníci
médiá a veřejné mínění

VO neumějí vybrat vhodné schopné lidi

hodnocení potřebuje spoustu lidí
letos cca 100 panelistů a 600 hodnotitelů
vybrání a nominování VO - bez výběru, kritérií, kontroly

Chyba

nevhodný hodnotitel a panelista

neumí či nechce hodnotit, porovnávat, známkovat
nemá čas, nebaví ho to
je předpojatý, zabeďněný, nepřečte si instrukce
není výzkumník; neví, co je výzkum
plete si tohle s hodnocením článku, diplomky
nemá rozhled, nadhled, přehled po světě
je nepoctivý, sleduje jiné cíle, hájí "naše" zájmy
vůbec to nechce to dělat - donutili ho
neví, že ho navrhli - kdo souhlasil s osobními údaji?

2.2 Electrical
engineering,
Electronic
engineering,
Information
engineering

-

F	F	R	F	3
F	F	R	F	F
F	F	F	F	F
2	F	R		

2

2

2.2 Electrical
engineering,
Electronic
engineering,
Information
engineering

-

R	F	F	4	2
F	F	F	F	F
F	3	F	F	F

3

3

2.2 Electrical
engineering,
Electronic
engineering,
Information
engineering

-

R	F	R	4	R
F	F	4		

-

4

2.5 Materials engineering	-			5	5
2.5 Materials engineering	-	F	F	3	4
2.5 Materials engineering	-			5	5
2.5 Materials engineering	-			5	5
2.5 Materials engineering	-			5	5
2.5 Materials engineering	-			5	5
2.5 Materials engineering	-			5	5
2.5 Materials engineering	-	5	5	-	5

2017 jen

M1 Kvalita vybraných výsledků - peer review
jen podle jednoho kritéria

M2 Výkonnost výzkumu - bibliometrie
omezeně

něco se nestihlo nebo odmítlo udělat

úroveň jen národní a VO

nebude "tripartita" na úrovni VO

informační a diskusní akce

úpravy skoro za běhu

technické nástroje za běhu

zpoždění skoro všeho zaviněné skoro všemi

M1 Kvalita vybraných výsledků

Kritéria	Cíle	motivace VO ke kvalitnímu výzkumu v mezinárodním srovnání motivace k výzkumu s vysokým potenciálem pro aplikování
	Princip	posouzení vybraných výsledků z hlediska jejich kvality, originality a významnosti ve srovnání s mezinárodní úrovní
Kritéria		vždy jedno ze dvou, vybere ho VO
		přínos k poznání v daných oborech - typicky pro zákl. výzkum společenská relevance - typicky pro aplikovaný výzkum význam a dopady, ekonomický či jiný přínos společnosti užitečnost (pro průmyslový výzkum přinášející ekonomické zisky) nebo potřebnost (pro výzkum rezortní vznikající na společenskou objednávku)

výběr

jen co je v RIV a uplatněné v předchozích 5 letech
vybírají VO a přihlašují do jedné kategorie
uvedou obor a podobor dle Frascati

počet

podle velikosti VO = podle objemu poskytnuté DKRVO
jeden na každých započatých 10 mil. Kč,
minimálně však 10 (výjimky možné)
ve struktuře odpovídající s vnitřním celkům (jinak vysvětlí)

2017

jen uplatněné v 2016 (tedy hodnocení predikce dopadu)
jen společenská relevance.
ty podle podle "přínos k poznání" o rok odloženy
jen nebibliometrizovatelné výsledky
počet = 10 procent z RIV v minulých letech

2018

jen výsledky uplatněné 2017, ale podle obou kritérií
k tomu výsledky z 2016 podle 2. kritéria

VO neumějí vybrat své vlastní výsledky

Chyba

nevědí, co je dobré
vybírají podle jiných kritérií
uplatňují nezdravé vnitřní procesy
kašlou na to, jsou nepořádné
dobré výsledky ani nemají

AXRO 2016: 9th International Workshop on Astronomical X-Ray Optics

Druh výsledku: M - Uspořádání konference

Předkladatel: ČVUT FEL

Dodavatel: GAO - GAČR

2.2 Electrical, Electronic, Information Engineering

Z250

ze 70

Modulární nelineární vedení

Druh výsledku: G – Technicky realizované výsledky
(prototyp, funkční vzorek),
Předkladatel: VUT FEKT
Dodavatel: GAO – GAČ
2.2 Electrical, Electronic, Information Engineering

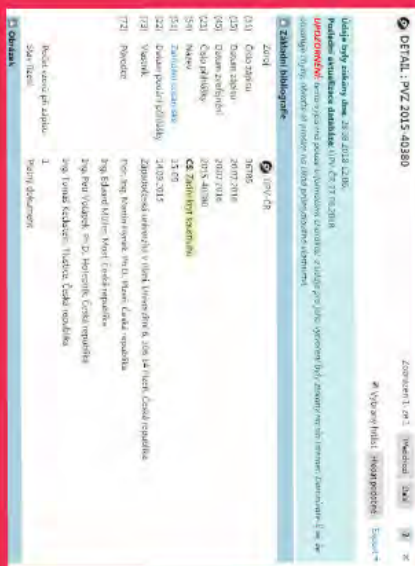
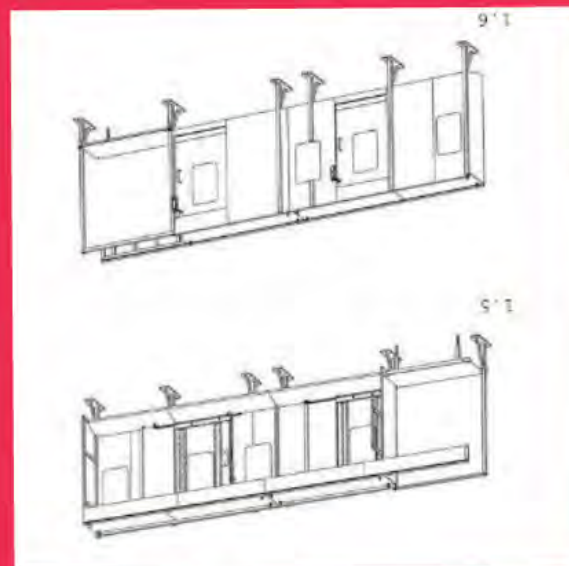
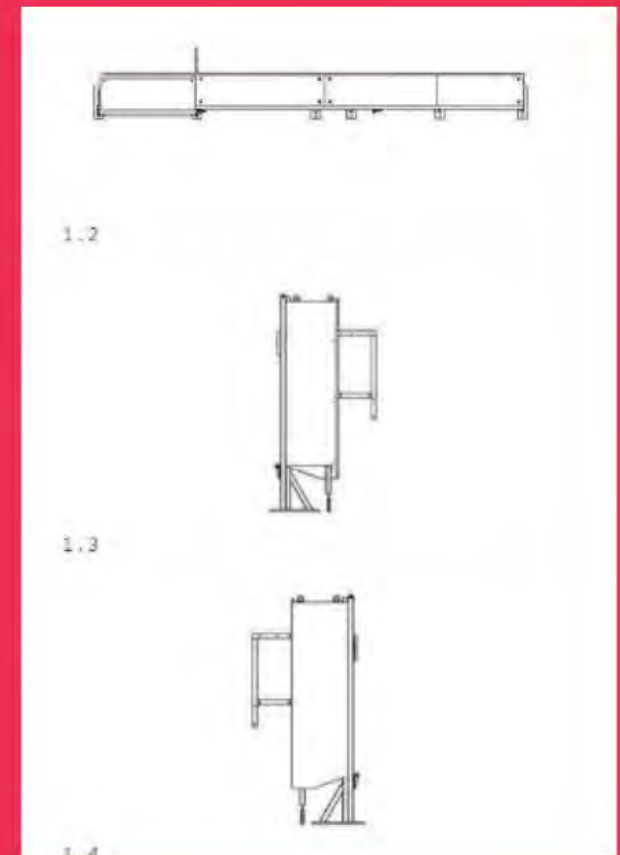
Zadní kryt soustruhu

Druh výsledku: F - Výsledky s právní ochranou
(užitný vzor, průmyslový vzor)

Předkladatel: ZČU – Fakulta strojní

Dodavatel: MSM - MŠMT

2.3 Mechanical engineering

Vývoj inteligentního žíhacího zdroje s využitím smart technologie řízení zajišťující minimální zpětné vlivy na napájecí síť

Druh V - Výzkumná zpráva obsahující utajované informace (takový výsledek lze do RIV vložit pouze v případě, že zpráva obsahuje utajované informace a pole R12 = U), nebo souhrnná výzkumná zpráva
Předkladatel: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava / Fakulta elektrotechniky a informatiky
C - Obsah výsledku podléhá obchodnímu tajemství (§17 až 20 obch. zák.)

Křeslo

Druh F – Výsledky s právní ochranou
(užitný vzor, průmyslový vzor)

Mendelova univerzita v Brně/Lesnická a dřevař. fak.
2.5 Materials engineering

Úkolem recenzentů není opětovné a detailní oponování výsledku ve smyslu oponentního posudku pro odborný časopis,

nýbrž kvalifikované a odůvodněné vyjádření k jedinečnosti, originalitě a významu pro danou oblast výzkumu a vývoje nebo pro praxi.

VO spolu s výsledkem dodává

5.3.4 Povinné informace

anotace výsledku, klíčová slova, obor a podobor
výsledku dle třídění Frascati OECD

5.3.5 Podpůrné informace

odůvodnění výběru ve vztahu ke kritériu: zdůraznění
jedinečnosti nebo srovnání s obdobnými výsledky
materiály prokazující významnost výsledku v dané
oblasti výzkumu a vývoje - např. ekonomické nebo
další parametry, ocenění, zmapované dopady
vybrané recenze, expertní stanoviska, apod.
popis přínosu hodnocené VO

Není to samozřejmé?

Chyba

VO jsou

mizerné, odbyté, nebo i žádné podprůměrné
informace

Bylo dodáno

NIC

jen přihláška / spis patentu, užit. vzoru apod.

jen fotografie

žádné odůvodnění výběru

ve vztahu ke kritériu hodnocení

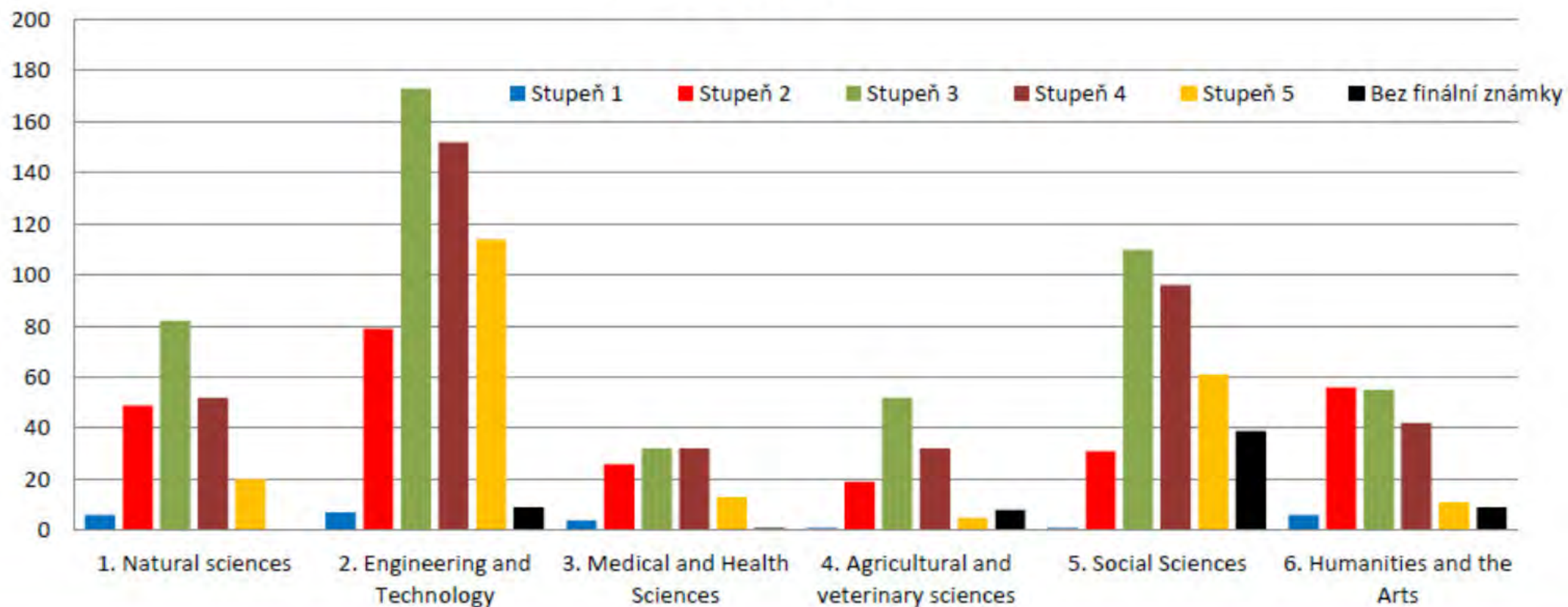
odůvodnění, ale bez vztahu ke kritériu

hloupé nebo líné

nepořádné nebo nafoukané

vědomé si nekvalitu výsledků

Celkový přehled

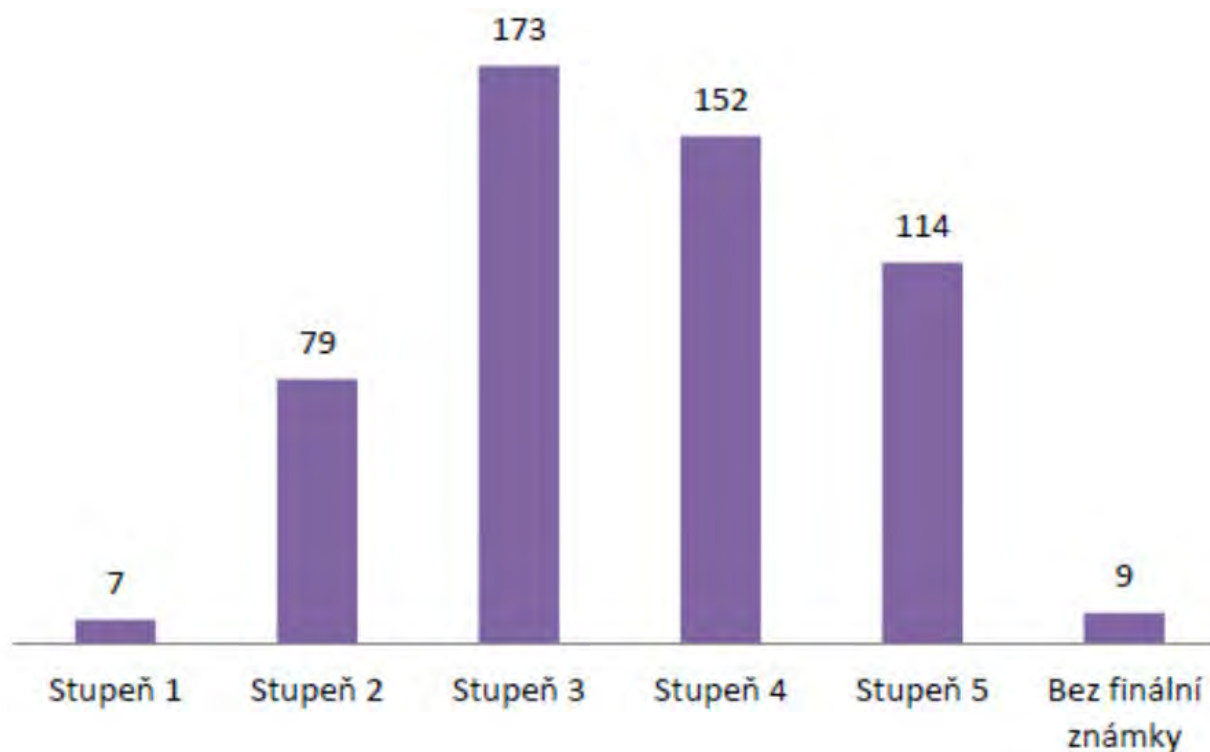
2. Engineering and Technology

Tab.: 1 - Počet hodnocení finální známkou za oborovou skupinu

Finální známka	Suma	Stupeň 1	Stupeň 2	Stupeň 3	Stupeň 4	Stupeň 5	Bez finální známky
Počet hodnocení	534	7	79	173	152	114	9
Podíl	100%	1%	15%	32%	28%	21%	2%

Graf: 1

2. Engineering and Technology
Počet hodnocení finální známkou

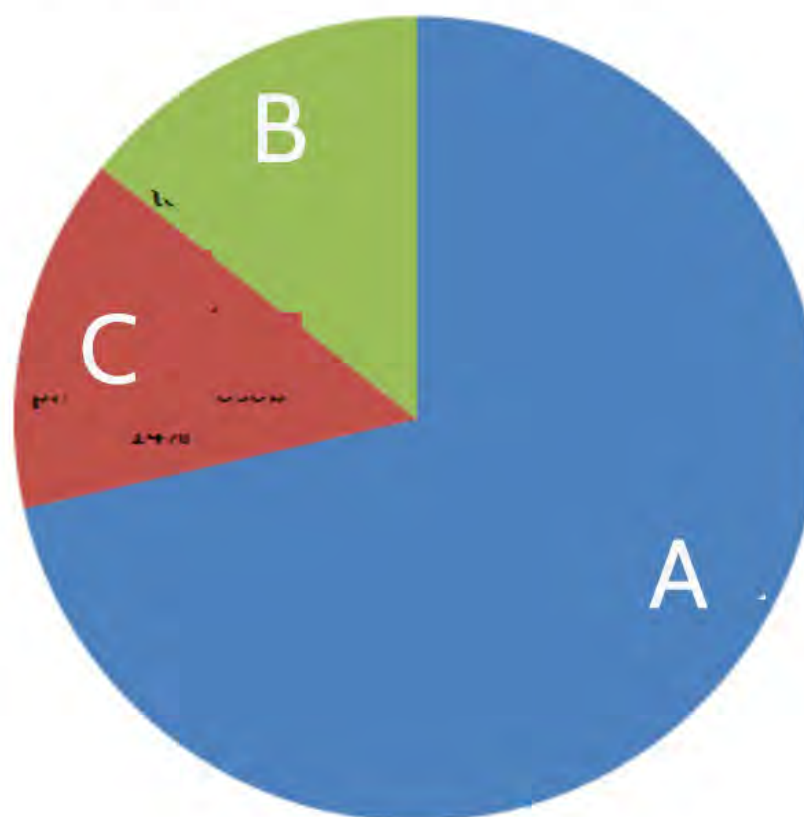

Tab.: 2 - Podíl VO na hodnocení - výsledky hodnocené stupněm 1

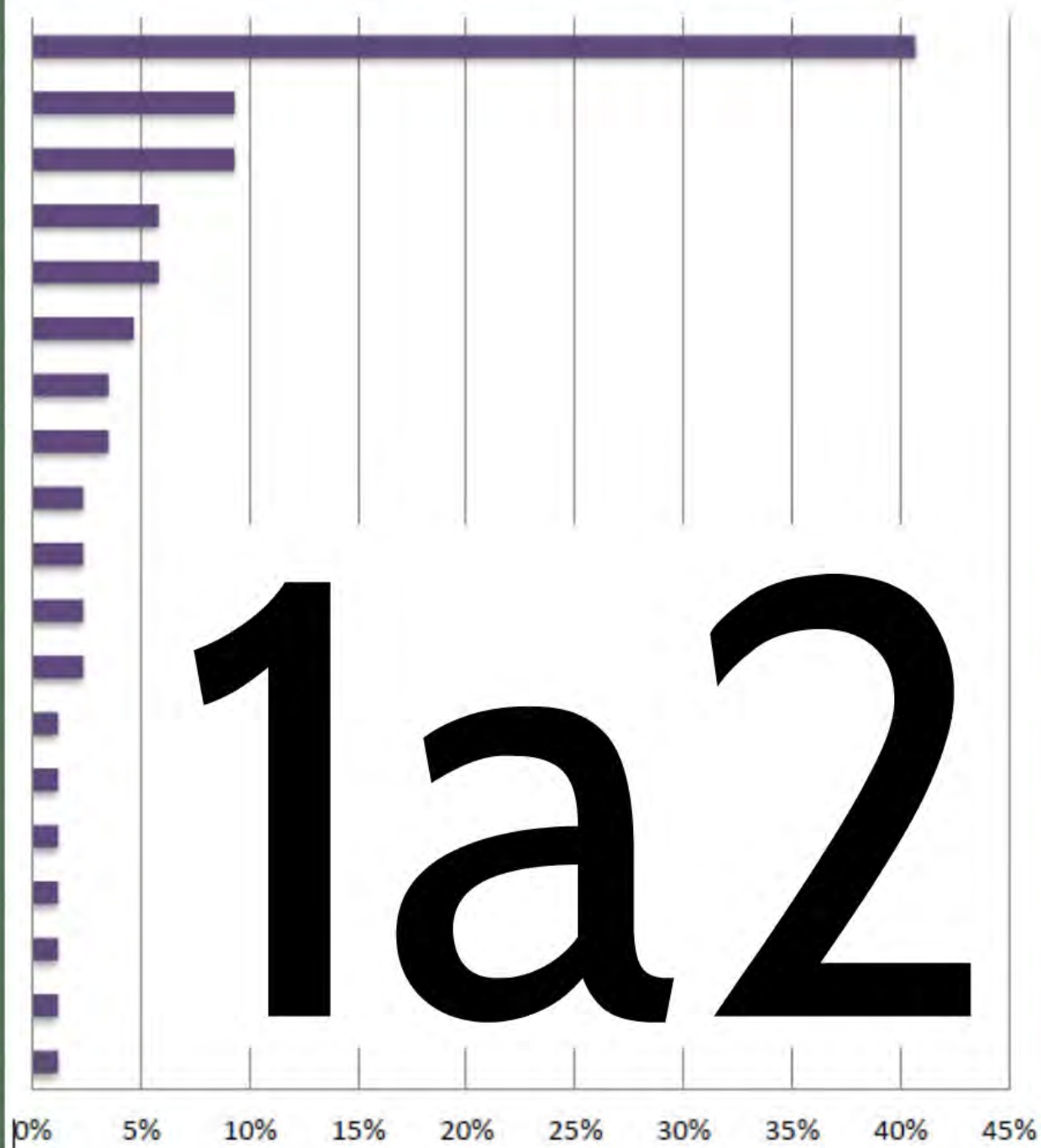
Vědní obor/VO		Počet známek Stupeň 1	Podíl
2. Engineering and Technology		7	100,00%
		5	71,43%
		1	14,29%
		1	14,29%

Graf: 2

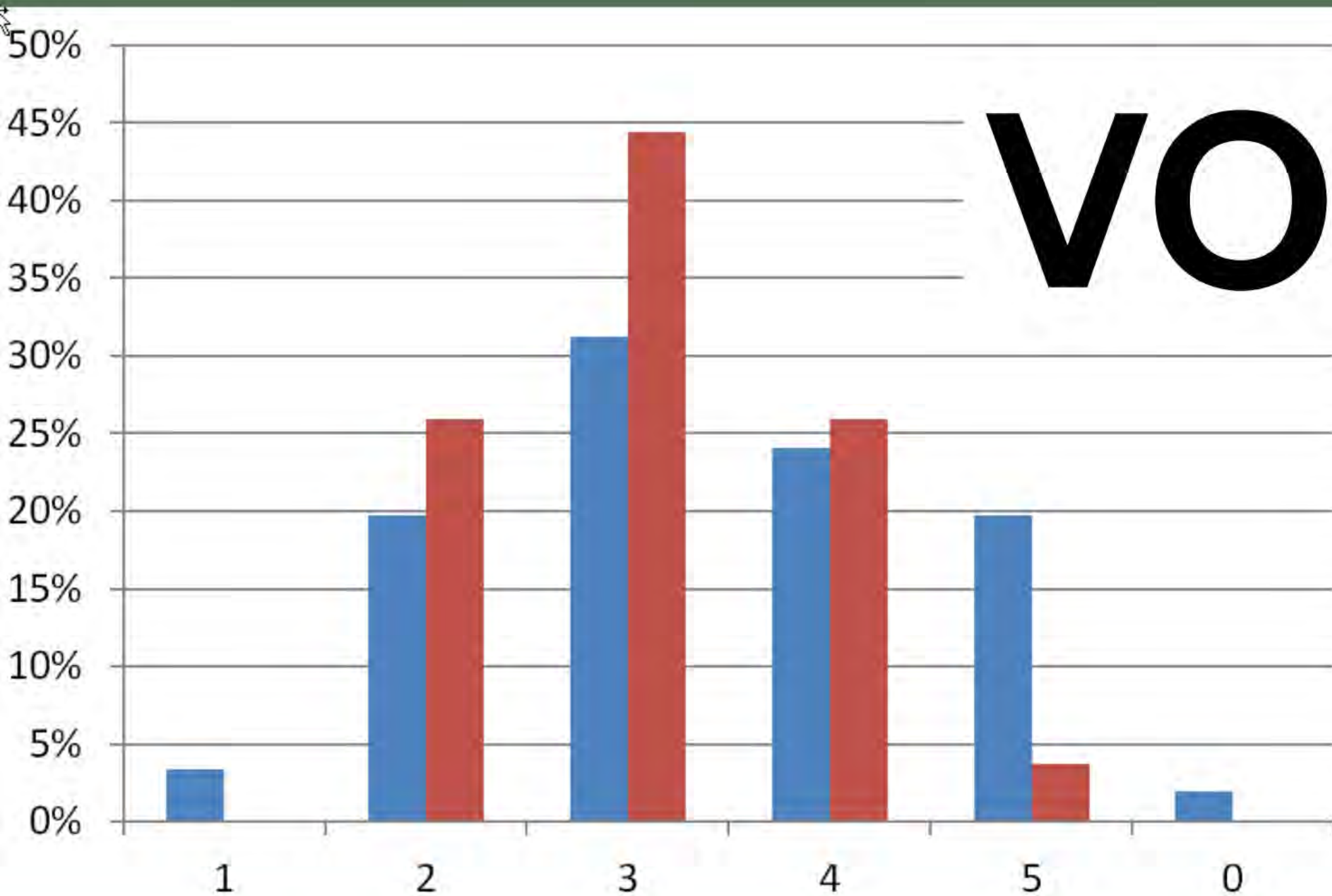
2. Engineering and Technology
Podíl VO na hodnocení
výsledky hodnocené stupněm 1

1

M2 Výkonnost výzkumu

kvantitativní analýza

již, jinde a jindy získaných dat a ukazatelů

mezinárodně používané přístupy

data z uznávaných mezinárodních databází

Bibliometrie

články v indexovaných časopisech řazených do D1, Q1-Q4 dle ukazatele

Web of Science - AIS (Article Influence Score)

Scopus - SJR (Scimago Journal Rank)

a medián a percentily podle článků

dle aktuálních definic J_imp, J_Sc a D

agregace: obory a skupiny oborů;

mezinárodně, národně, VO

časopisy zařazené ve více oborech/kat. se počítají do všech

výjimečně je to nejlepší umístění

článek = 1 (nedělí se), včetně hromadných a konsorcií

výstupy

rozložení a poměry s grafy

počty v D1 a Q1

počty v Nature a Science

vše komentováno (panely, VO, ...)

někde agregace pro kategorie WoS

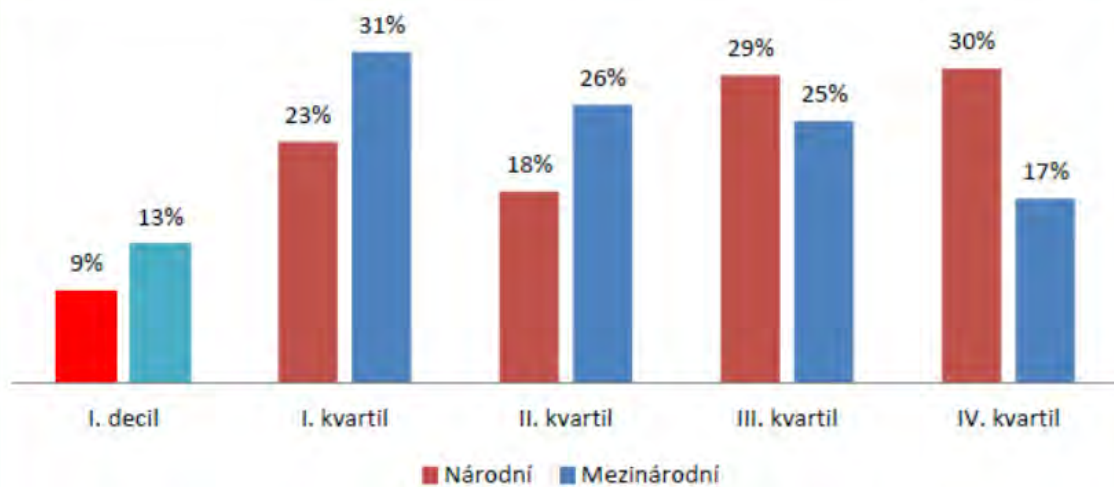
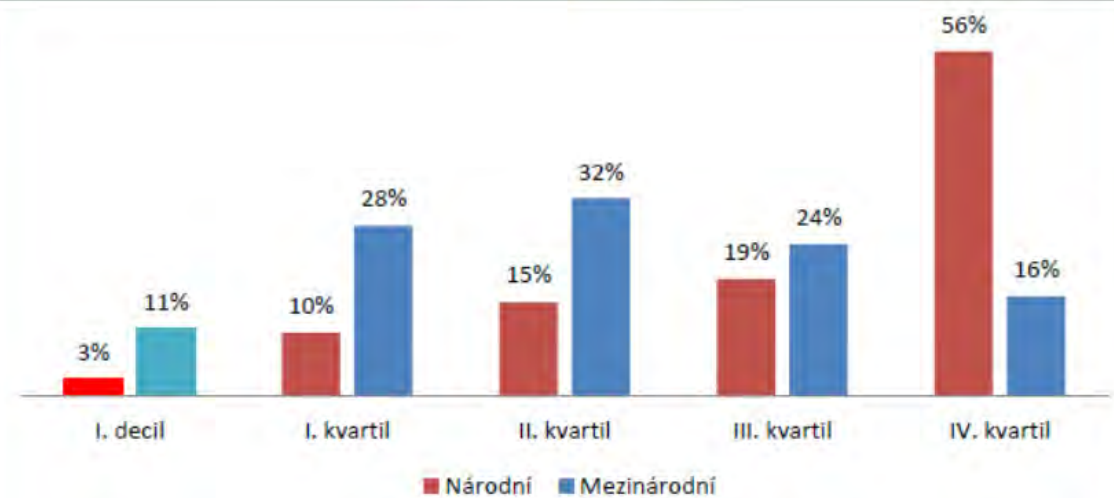
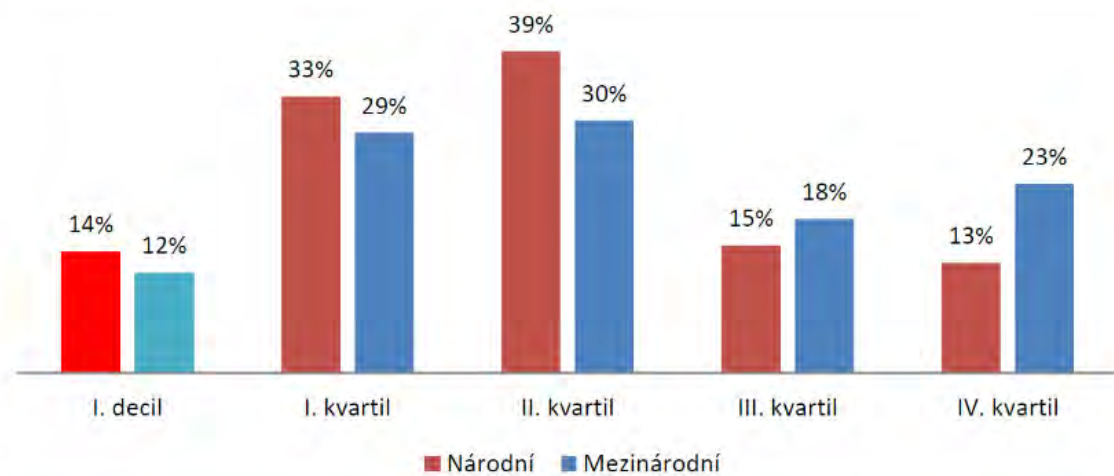
přidá se benchmark

články s 30 a více autory se oddělí

vyznačí se domácí autoři a hlavní autor

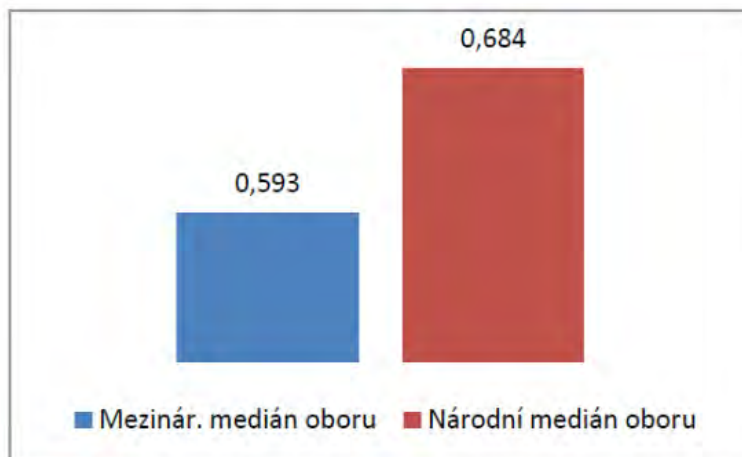
2017

2018

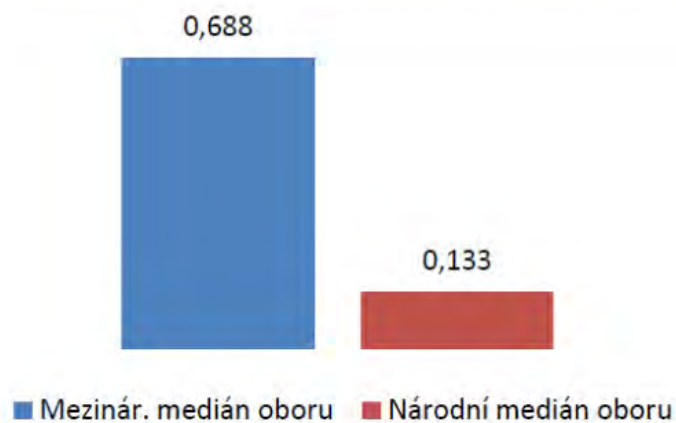

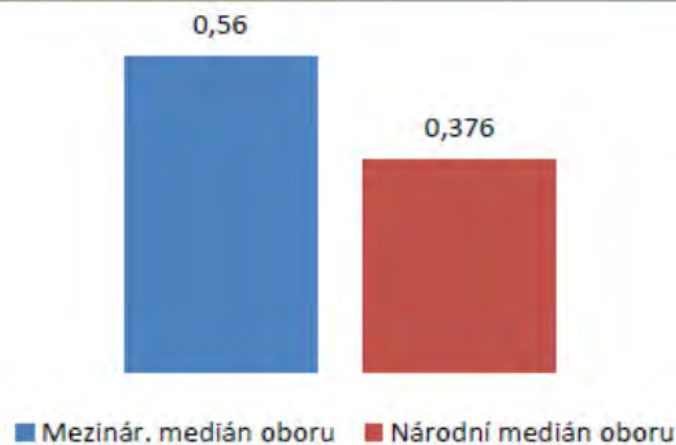
I **Tabulka a graf 02c:** Porovnání národního a mezinárodního oborového mediánu podle pořadí AIS článků.

Mezinár. medián oboru	Národní medián oboru	Poměr k mezinár. mediánu
0,593	0,684	115%

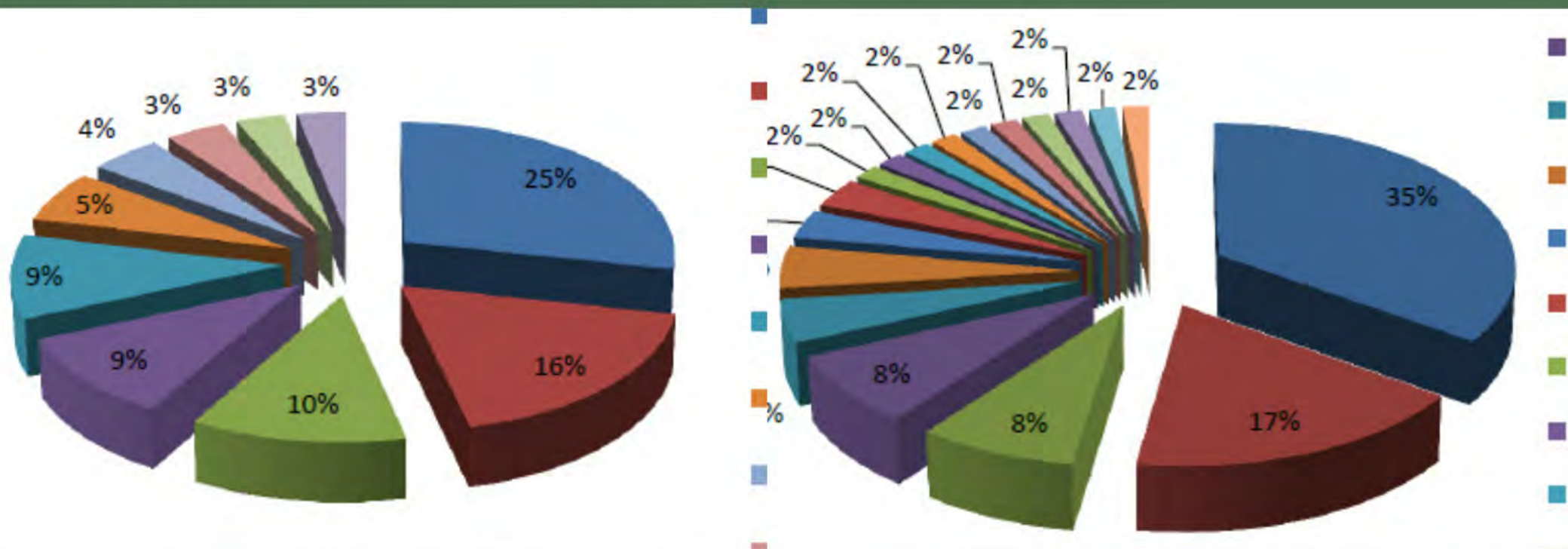

Mezinár. medián oboru	Národní medián oboru	Poměr k mezinár. mediánu
0,688	0,133	19%

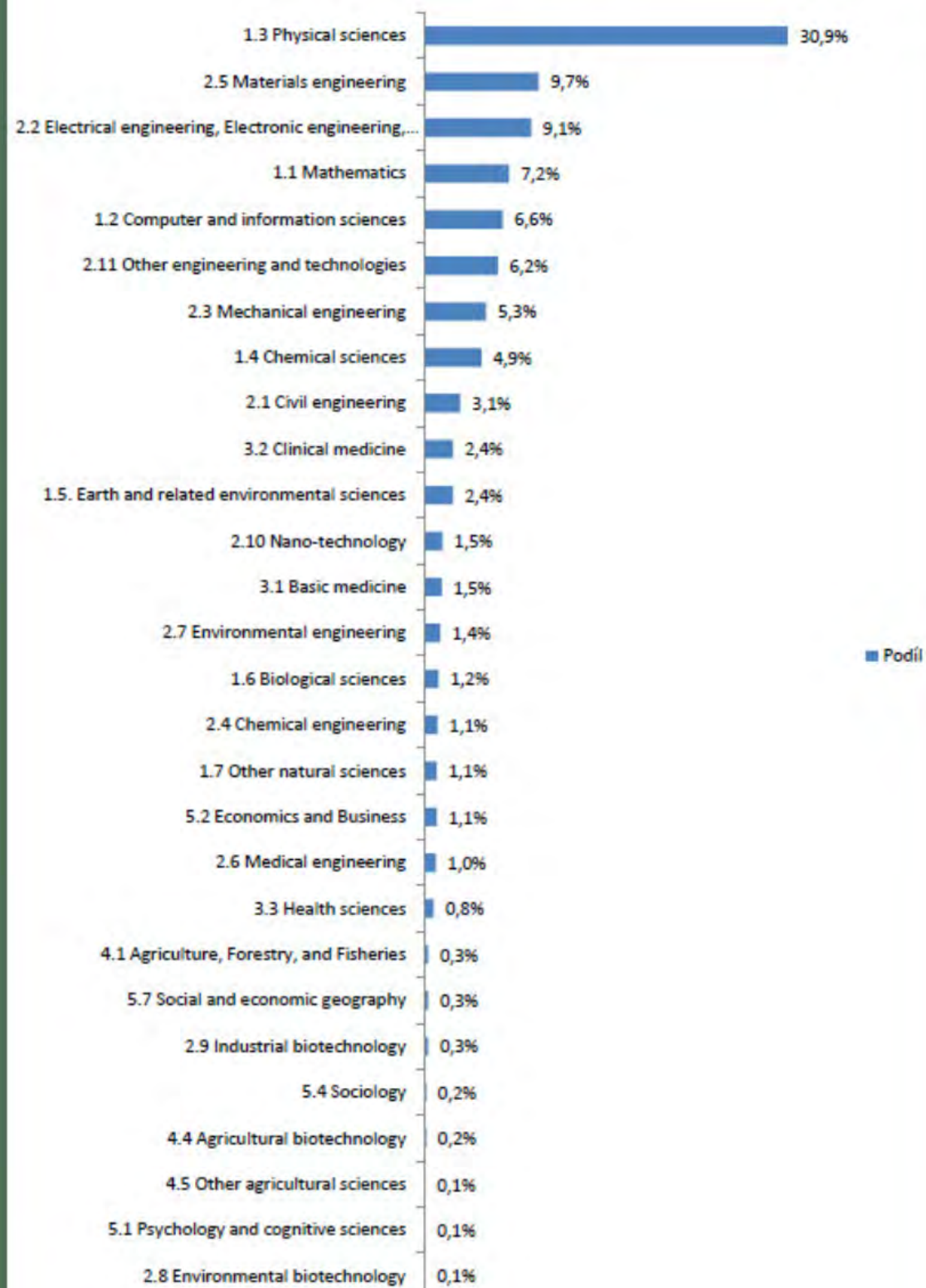

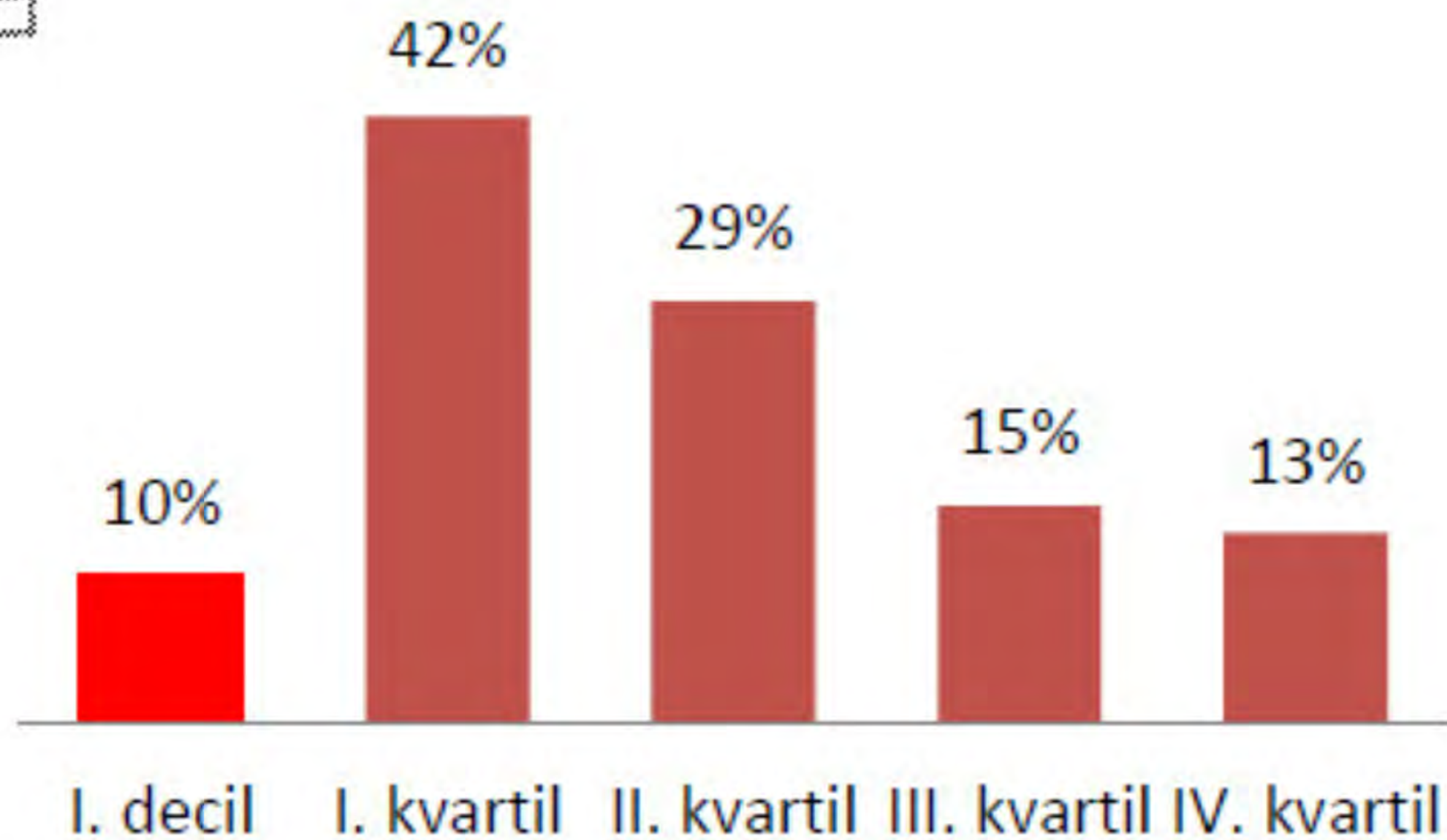
Mezinár. medián oboru	Národní medián oboru	Poměr k mezinár. mediánu
0,56	0,376	67%

podíl VO na národním Q1 a D1

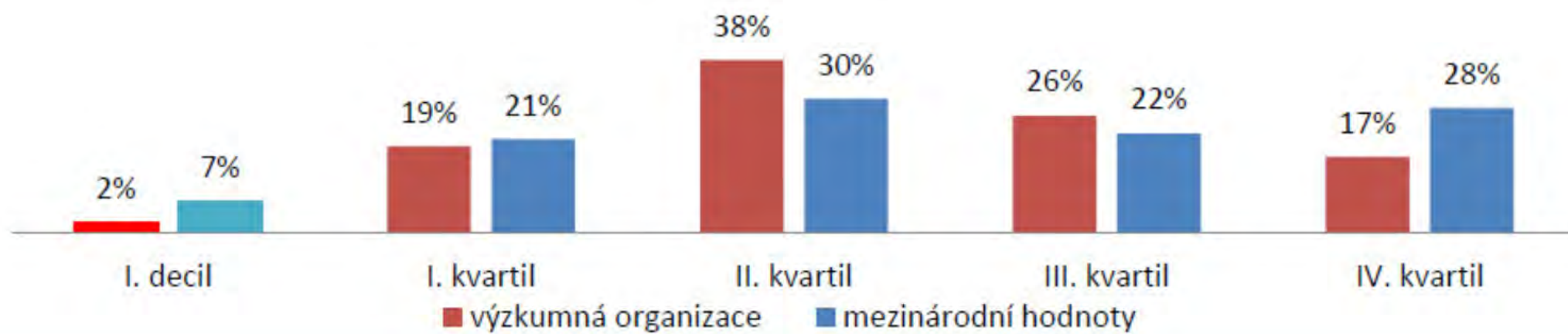

něčím dělit? lidmi, úvzaky, institucionálními penězi, ...? na obor či kategorii?

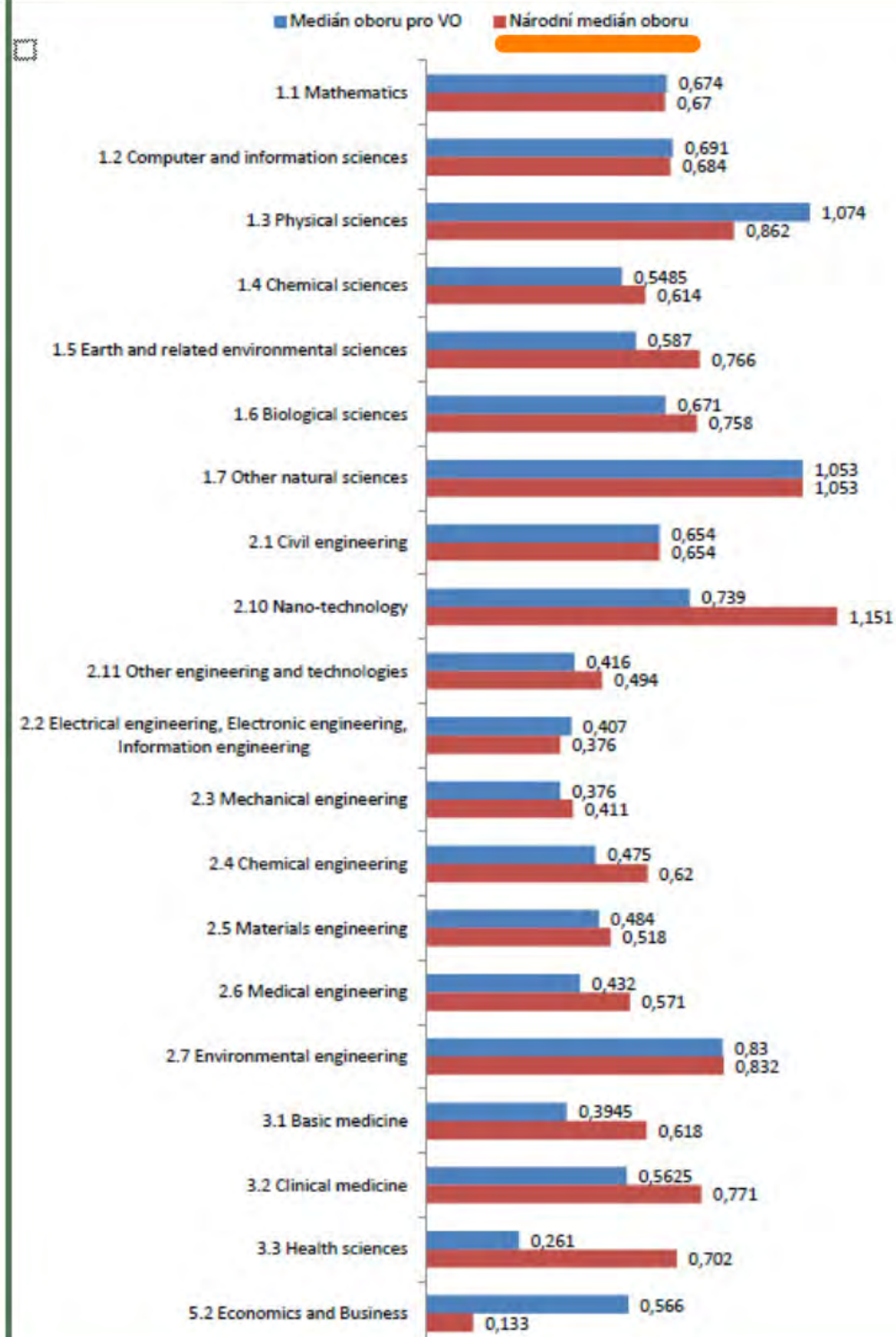
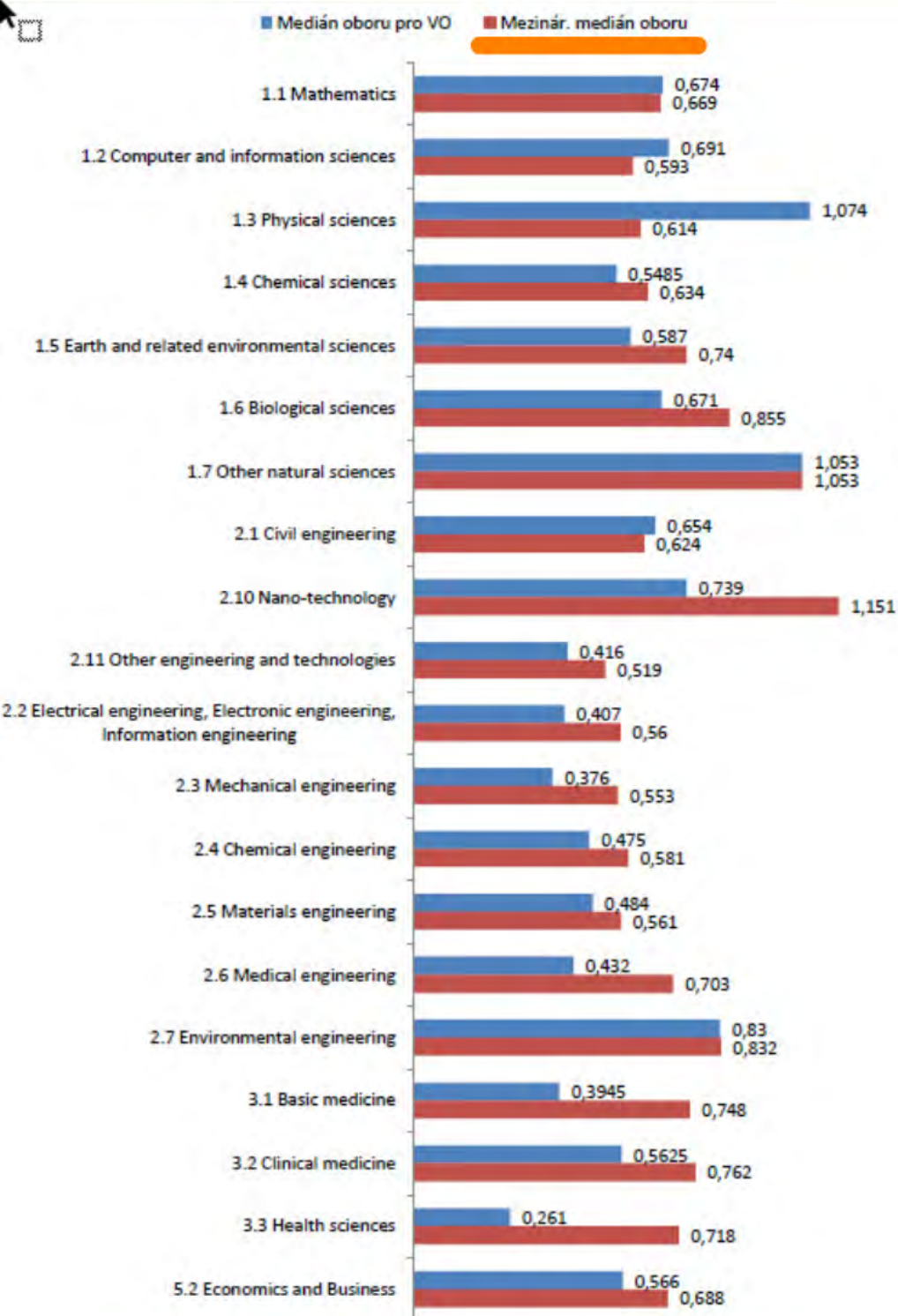

1.1 Mathematics

jméno	Příjmení	Tituly před jménem	Tituly za jménem
Michael	Šebek	prof. Ing.	DrSc.

Datum
24. 4. 2018

Bibliometrická zpráva za skupinu oborů 2. Engineering and Technology

Podklad OS1: Mezioborové srovnání
Porovnání mezinárodních a národních oborových mediánů dle pořadí AIS článků (tabulka a graf OS1a); mezioborové srovnání četností národních a mezinárodních výsledů v prvním decilu a v kvartilech podle AIS (tabulka a grafy OS1b).

Úvodní komentář
Úvodní komentář se vyjadřuje k relevanci bibliometrických postupů pro danou skupinu oborů se zohledněním případných specifických jednotlivých oborů. Zahnuje případně i další doplňující relevantní informace či podněty k bibliometrické analýze.

Bibliometrickou zprávu za celou skupinu oborů 2. *Engineering and Technology* píše sám jako předseda Panelu č. 2. Přitom samozřejmě využívám také dílčích zpráv za jednotlivé obory vypracovaných pověřenými členy panelu, ale v případě potřeby s nimi polemizuji nebo i nesouhlasím. Proto není tato zpráva souhrnem zpráv dílčích, ale samostatným dokumentem. Jeho autorem jsem já a za něj já také nesu plnou zodpovědnost. Naopak na dílčích bibliometrických zprávách jednotlivých oborů vypracovaných pověřenými panelisty jsem se přímo nepodílel, jenom jsem jejich autory upozorňoval na nedostatky, kladl jim otázky či vznášel náměty.

Struktura členění

Žádné členění výzkumných oborů nebylo, není a snad ani nemůže být dokonalé. Ani nemůže být stejně vhodné pro všechny účely. Přesto je vždy nutné nějaké členění vybrat. Musíme si být proto vědomi nejen případných nedostatků použité struktury, ale i toho, že jiné struktury by zase měly jiné nedostatky. Mezinárodně používané a uznávané členění převzaté z Frascati manuálu OECD, které použito v Metodice 17+, je pro naši skupinu oborů 2. *Engineering and Technology* celkem vhodné. Zejména proto, že jeho podrobnější úroveň (D-FORD) poměrně jasně navazuje na kategorie používané databází Web of Science (WoS). Bohužel naopak téměř vůbec nedopovídá členění databáze Scopus. To byl hlavní důvod, proč jsme se hodnocením dle Scopus vůbec nezabývali. Analýzu podle Scopus totiž nebylo ani možné mezi členy panelu smysluplně rozdělit, natolik mají obě databáze rozdílnou strukturu.

Na úrovni celé skupiny oborů 2. *Engineering and Technology* bude vždy trochu diskutabilní, nakolik patří určitá kategorie WoS a zejména konkrétní časopisy a články v nich do věd technických a nakolik do věd přírodních. Tak například obor 1.2 *Computer and Information sciences* (zejména kategorie COMPUTER SCIENCE, ARTIFICIAL INTELLIGENCE; INFORMATION SYSTEMS; SOFTWARE ENGINEERING; CYBERNETICS; INTERDISCIPLINARY APPLICATIONS), v tomto hodnocení patříci 1. *Natural Sciences*, bychom mohli stejně dobře zařadit do našich 2. *Engineering and Technology*. Přesto že to někteří kritizují, podle mne se ani tak nejedná o chybu, ale o volbu. Diskuse k tomu mohou být a jsou nekonečné. Ostatně i v ČR jde o letitý spor mezi kybernetikou či informatikou teoretickou a technickou. Budeme-li si toho vždy vědomi a hlavně budeme-li si vždy vědomi konkrétních dopadů, zas tak moc na pozitivním konkrétním zařazení nezáleží. Daleko víc tento fakt - přesněji jeho ignorování - může ovlivnit hodnocení jednotlivých úzejí zaměřených institucí či jejich součástí. Mnohým technickým univerzitám možná bude nejspíš, když to způsobí jejich

Odborný komentář
Odborný komentář stručně shrnuje poznatky o úrovni dané oborové skupiny v ČR z pohledu světového standardu v daném oboru a porovnání oborů v dané skupině.

Maximální rozsah textu cca 18 Normostran = 32400 znaků s mezerami; Text napište v MS Word, skopírujte a vložte do rámečku pod tímto textem.

Skupina oborů 2. *Engineering and Technology* je tvořena deseti dost různorodými obory (FORD), doplněnými ještě jedenáctým 2.11 *Other engineering and technologies* pro ty oblasti, které se jinak nevešly. Mnohý z oborů je přitom různorodý sám o sobě, neboť se skládá podoborů (D-FORD) různé povahy, objemu výzkumu a množství publikací, a také odlišných publikačních a citačních zvyklostí. K tomu se ještě přidává rozdílný podíl české vědy na jednotlivých podoborech, a to jak v objemu, tak i v kvalitě. Proto je analýza na úrovni oborů v mnoha případech obtížná a někdy i nemožná, pokud nevychází z dílčích analýz jednotlivých podoborů, nejlépe rovnou na úrovni kategorií WoS. Slepé smíchání dat z různorodých podoborů dohromady zhodnocení oboru znesnadňuje nebo i znemožňuje. Navíc brání vysvětlení některých překvapujících až podivných jevů, zjištěných ve statistikách a grafech. Na to je třeba dát velký pozor zejména při hodnocení institucí a jejich součástí, zvláště pokud bychom srovnávali instituce rozdílných velikostí a úrovní specializace.

Kvantita

Do analýzy této skupiny oborů bylo zahrnuto 575 460 článků, z toho 3 250 mělo autory z ČR. Od nás tedy pochází necelých 6 promile článků. Pro srovnání uveďme, že HDP ČR tvoří necelých 3 promile světového HSP. Po jednotlivých decilech/kvartilech WoS dle AIS to souhrnně za skupinu oborů bylo: v D1 5 promile (450/99 146); v Q1 5 promile (1160/241 983); v Q2 7 promile (1050/15 804); v Q3 6 promile (604/10 6430); a v Q4 6 promile (438/68 409). Celkově je tedy množství produkovaných publikací v této skupině oborů relativně k HDP ve srovnání se světem zhruba dvojnásobné, přičemž trochu menší je v D1 a Q1, a trochu větší je v Q2.

Množství publikací zahrnutých do analýzy bylo ve všech oborech dostatečné, až na dvě výjimky absolutně vždy mezi 100 a 400. Méně jich bylo jen ve 2.9 *Industrial biotechnology* (55), naopak výrazně více ve 2.5 *Materials engineering* (1036). S větším množstvím článků lze očekávat menší rozptyly od vypočtených a analyzovaných hodnot a tedy větší spolehlivost závěrů.

V poměru ke světu jich bylo v oborech obvykle mezi 5-6 promile. Méně jich bylo v oborech 2.1 *Civil engineering* (3 promile) a 2.2 *Electrical engineering, ...* (3,5 promile). Je trochu překvapující zjištění, že právě tyto obory se v ČR bud méně pěstují anebo se v nich méně publikuje v časopisech registrovaných WoS. Více článků je naopak v oborech 2.5 *Materials engineering* (skoro 8 promile), 2.8 *Environmental biotechnology* (7,3 promile) a 2.11 *Other engineering and technologies* (7,2 promile) a 2.9 *Industrial biotechnology* (7 promile).

Kvalita

K měření kvality výstupů výzkumu plynule přejdeme, když provedeme předchozí kvantitativní analýzu detailněji pro jednotlivé percentily WoS. K tomu jsem z poskytnutých dat po oborech nejprve vypočet absolutní počty článků z ČR a ze světa v jednotlivých percentilech a pak je vzájemně porovnal (počet článků z ČR / počet článků ze světa). Celkově to bylo v D1 450 / 99 146 = 5 promile; v Q1 1 160 / 241 983 = 5 promile; ve Q2 1 050 / 158 041 = 7 promile; ve Q3 604 / 106 430 = 6 promile; a ve Q4 438 / 68 409 = 6 promile. Celkově se tedy počty článků ve skupině oborů 2. *Engineering and Technology* pohybují na dvojnásobku podílu HDP ČR na světovém (6 oproti 3 promile). Přitom mírně vyšší (7 promile) je podíl ve kvartilu Q2 a mírně nižší (5 promile) v D1 a Q1. Bez znalosti těchto hodnot z ostatních skupin oborů to celkově hodnotím jako docela dobré a světu odpovídající. Podobnou analýzu jsem provedl navíc ještě po oborech. Pro větší názornost jsme přitom poměr „počet článků v oboru a kvartilu v ČR / svět“, vydělil ještě celkovým poměrem „počet článků v tomto oboru v ČR / svět“. Výsledky se shodují s tabulkami a grafy 02a pro jednotlivé obory a tak je zmíním později. Nyní již k jednotlivým grafům a tabulkám tohoto formuláře.

chyby

v okamžiku publikování

špatné publikační zvyklosti

odtrženost od světa

špatný nebo špatně zaměřený výzkum,

nepochopení výzkumu

účelové chování až podvody

v komentářích VO

jen z poloviny komentovali vlastní výsledky

nejen rozumné a realizovatelné, ale i

nerozumné a nerealizovatelné z důvodu

neznalosti

předpojatosti,

partikulárních zájmů,

malého vhledu či rozhledu

konkrétní
výsledky
zítra